

predrznostjo, s katero se ali vsled pomote ali nerazumevanja ali vsled hotenega namena slučajne besede ali slučajni dogodki širijo kot laži in očitjanja, ki so zločinska. Organiziral se je cel zistem ovaduštva, pretika se moje privatno življenje ter se vlačijo celo najintimnejše rodbinske zadeve z nesramno zlobnostjo in s čudovito opravljenostjo v javnost, in svet bo strmел, kako sramotno bodo stali oni, ki se zaganjajo sedaj z navidno toliko zmagovitostjo name, da bi me uničili politično in fizično. Očividno upajo, da se utrudim radi strašne gonje ter da omagam pod kopico sramotenja in blatenja ter se umaknem in pustim svojim nasprotnikom, da triumfirajo. Ali sedaj naj pride karkoli; nadaljeval bom vsiljeni mi boj brezobzirno in končno se pokaže, kdo obleži. Svoje prijatelje pa prosim, naj mirno čakajo, da se stvari razvijejo! — Wolf torej v istini strašno grozi. Kaj bo, kaj bo! Ali naj se sodi o Woltu karkoli, istina je, da njegovi sovražniki le oddaleč namigujejo in prikrito napadajo, pozitivnega pa vendar ne povedo ničesar gorostasnega. To za lovce „volka“ ni baš znamenje posebnega junaštva. Zato pa so ti lovci v nedeljo razgnali velik shod, ki ga je priredil Wolf na Dunaju.

Vojna v južni Afriki. — Krüger proglašja vse ugodne vesti o mirovnih pogajanjih z Buri kot angleške časnikarske race, katere izpušča v svet vlada, da preslepi angleški narod povodom kronanja kralja Edvarda z navideznim mirom, po katerem vse hrepeni. Obljuba burskih voditeljev, da poprašajo glede miru svoje oddelke, je bila gola formalnost. Krüger je prepričan, da se mir na podlagi sedanjih angleških propozicij ne sklene. 15. maja se snide v Vereenigingu (južne Pretorije) okoli 200 burskih delegatov. Vsi oddelki bodo zastopani. Glasovanje bo tajno. Angleži upajo, da se izreče večina za mir; mogoče pa je, da ostane par sto Burov nespravipljivih ter se zatečejo v gore. S temi pa bo v par tednih vojne konec. Dopisnik „Daily Telegrapha“ poroča iz Pretorije, da se zbirajo burske čete neprestano ter jim vodje stavijo vprašanja. Dewet je povsod ter daje svojim rojakom docela resnična pojasnila o položaju. Dewet je baje za mir (drugi pravijo, da je za vojno), Delarey pa je izjavil, da se ukloni večini. Reitz in Jacobus sta sedaj pri Beyersu. Burske žene v zahodnem Transvaalu se hočejo vrniti na svoje farme „Daily Mail“ graja vojno upravo, da je s slabim gospodarstvom ter z neugodnimi pogodbami zakrivila izgubo mnogih milijonov funtov šterlingov. Goljufije pri nakupu konj in živil se bile velikanske.

Boj proti terminski kupčiji.

II.

Izkušnja priča, da zakon, s katerim se je v Nemčiji prepovedala terminska kupčija, ni na kupčijo samo nič vplival in ni rodil tistega sadu, ki se je pričakoval. Žitne cene vsled tega niso poskočile, veletrgovina pa je terminsko kupčijo le v formi premenila v takoimenovani „Lieferungsgeschäft“. Jedini uspeh nemškega zakona je bil, da je mnogo malih žitnih trgovcev propadlo, ker se v prehodni dobi — od odprave terminske kupčije do udomačenja nove forme velekupčije z žitom — niso mogli orijentirati o cenah na žitnem trgu.

Tudi pri nas — kjer se vse posnema, kar se godi v Nemčiji — se je že pred leti začel boj proti terminski kupčiji. Ta boj je pospeševalo posebno obče

znano dejstvo, da je spekulacija na žitnih borzah na Dunaju in v Budimpešti zadobila najodurnejšo, naravnost sleparsko obliko. Agentje so potovali po vseh vaseh in z lažnjivimi obetani zapeljevali posestnike, rokodelce, trgovce, učitelje, zdravnike, duhovnike in pisarje, da so spekulirali na žitni borzi. Na borzo so se tudi zatekli plavokorni kvartopirci iz dunajskega jokaykluba in stalni obiskovalci totalizatorja pri vseh velikih dirkah. „Odličen“ aristokrat, knez Fürstenberg, se je dal celo pregovoriti, da je posodil svoje ime za uprizorjenje „ringa“ v svrhu umetnega podraženja turšice.

Kakor vedno in povsod, so bili spekulanti na posled žrtve nekaterih brezvestnih borznih matadorjev, ki so zapeljane ovčice z dežele prav nekrščansko odrli. Marsikako posestvo je prišlo na boben, marsikaka hiša je dobila novega lastnika, marsikaka prej ugodna eksistenca je bila uničena.

Zakonodajstvo je na različne načine poskušalo, omejiti to igralsko besnost, ki je prešinila tako široke sloje; zlasti je poskušalo to doseči z omejitvijo kompetence borznih razsodišč in to poslednje je tudi dosti zaleгло. Največ je seveda zaleгло to, da je bilo na stotine ljudi prav pošteno ogoljufanih. Ta izgled je bil premnogim v svarilo. Borzna spekulacija z žitom se je s tem vsaj deloma omejila; odpravila se sploh nikdar ne bo, kajti oblika vsake kupčije se lahko preminja, vsaka kupčija lahko zadobi drugo obliko, ne da bi se v bistvu dosti premenila. Tako je tudi s terminsko kupčijo, oziroma s spekulacijo na žitni borzi; terminska kupčija se lahko zatne, a spekulacija bo ostala tudi v tem slučaju, samo izvrševala se bo v drugi obliki.

Oblika kake kupčije pa nikdar ni odločilna za ceno blaga. To more misliti samo nevednež, a da je teh dosti na svetu, o tem smo menda vsi jedini. In dokler bo terminska kupčija v Ameriko dovoljena, se bo tudi pri nas v bistvu vsa žitna kupčija vršila v tistem smislu, če tudi v drugi obliki: terminska kupčija bo posredovalec pri določitvi svetovne cene žita. Veletržcem se ne bo slabo godilo, tudi če se terminska kupčija prepové.

Kar pa bi bilo nujno potrebno, je to, da se reformirajo žitne borze in sicer na ta način, da zadobe žitne ali sploh kmetijske zadruge vpliv na določitev cen. S tem bi bil upeljan na borzo nov, zdrav, dober element in s tem bi tudi zadružništvo dobilo trdno podlago, mej tem ko visi sedaj v zraku.

Glogov belin.

V nekaterih letih se prikažejo na hruškah, jablanah in češpljah (slivah) v velikanskem številu zelo

požrešne, belodlakave, rujavo in črnoprogaste gosenice tega znanega metulja ter popasejo in objedo drevje časih do golega. Očitno nam je, da ne uničijo na tak način samo letošnjega pridelka, ampak oslabijo s tem tudi drevje prav močno. Po noči, ob slabem vremenu in časih tudi za velike solnčne vročine, se drže gosenice v velikih družbah med listjem, ki so ga nekako mrežasto prepredle; ves ostali čas pa so razkropljene po vsem vrhu, kjer neprenehoma žró.

Meseca velikega travna ali rožnika se izpremenijo gosenice v svetle, zelenkastorumenе bube, ki so privezane z drobnimi nitkami ob vejicah.

Še meseca rožnika pride na dan metulj, ki odloži svoja mnogoštevilna, rumena jajčica gosto drugo poleg drugega in sicer po največ na spodnjo stran lista.

V teku poletja se izvale iz jajčic gosenčice, ki oklestijo najbližje liste popolnoma do reclja, ostanejo pa čisto majhne in se poskrijejo pred zimo v družbah v gnezda, katera so si spredle iz posameznih ali iz nekoliko suhih listov. To so takozvana mala gosenična gnezda, ki ostanejo na drevju tudi še potem, ko je odletelo listje.

Kakor hitro se začnejo odpirati spomladni listni in cvetni popki, zapustijo gosenčice svoja prezimovališča in strežejo svojemu gladnemu želodcu s tem, da obirajo listje skoro nepretrgoma; drevje postaja golo, gosenice pa naglo rastejo.

Ako hočemo tega škodljivca naglo in z uspehom zatreti, moramo omenjena mala goseničja gnezda odrezati po zimi z drevesnimi škarjami, nasajenimi na dolgi palici. Tega pa ne bomo storili le na sadnem drevju, ampak na vsak način tudi na glogu in trnoljici (to se pravi na belem in na črnem trnu), ako se namreč nahajata v obližju dreves. Gnezda je treba sežgati. Zadnjega dela ne smemo nikdar opustiti, kajti iz gnezd, ki so ostala na tleh, izlezejo spomladi tudi gosenčice in se spravijo na drevje.

Jajčica na listju sicer lahko zmastiš na pritličnem drevju, na visokodebelnem pa bi imelo to ravno tako malo uspeha, kakor zatiranje gosenic v njihovih poletnih gnezdih.

Poučni in zabavni del.

Črni kirasirji.

Češki spisal V. Beneš-Třebizský. — Poslovenil D. PŘ.
(Dalje).

Danes ga je zopet to tako mučilo, ti kozaki so prišli in njegova hči se je zagledala v poljskega jetnika.

„Pri Lipskem ste se bili!“

„Pri Lipskem, dobrotnik —“

„In ušli ste?“

„Samo levico so mi zdrobili“.

Župan je zakimal z glavo in uprl svoje oči ostro v Poljaka.

„A o „črnih kirasirjih“ niste nič slišali?“

„Slišal, dobrotnik moj. Pri Hlumu jih je padla polovica, pri Lipskem druga polovica“.

Župan je zadovoljno pogladil svoje čelo in pokajšljaj.

Marici so se zaiskrile oči, kakor bi hotela za to vest takoj pasti mladeniču v naročje.

„Le nekaj se jih je rešilo. Mi smo stali za njimi, toda vsak izmed njih, vi ljudje, je bil hudič, ker nobena krogla se jih ni prijela, a naše sablje so se ogibale njih telesa. Njih udarec je bil vedno smrtonosen, a iz njihovega samokresa niti jedna krogla ni zgrešila.“

Jetnik je malo utihnil.

„A zakaj si vprašal po njih?“ je vprašal potem Poljak.

„To mi je le tako prišlo na misel. Dostikrat smo tu o njih slišali. Tudi je njih polk nekoč jezdil skoz našo vas“.

Župan je to iztežka povedal, potem pa zopet nemirno korakal po sobi.

„Med temi nekolimi je mogel biti uprav on!“ je mislil.

„Med temi nekolimi je bil gotovo on“.

Županu se je dozdevalo, da mu je te besede pošepnil nekdo na uho.

„In vi ste iz Poljske“.

„Seveda“.

„In vaši stariši?“

„Ne živijo“.

„In vaši bratje?“

„Ne žive“!

„In vaše sestre?“

„Nobene nisem imel“.

„Nikogar nimate?“

„Niti očetnjave nimam“.

Župan ga je pogledal iz nova. Te besede so se mu dozdevale nekam tuje.

„Reči hočete, da nimate domovja“.

„Nimam“.

„Vi, da niti doma nimate?“ je šepetala tiho Marica, sklenila roke in mile oči so se ji porosile.

„In vender ste žlahčič“, je rekel župan.

„Žlahčič brez očetnjave, brez posestva, brez podložnikov?“ je ponavljal župan glasno in menil tiho, da za takega bi ne dal niti počenega groša.

In zopet mu je bilo žal, da je ostal pri njih, da ga je prosil prenočišča, in mogel mu je premotiti še hčer. Čudno so se mu uprle oči v poljskega žlahčiča; ko bi ga videl mladi mož, bi bil šel raje s svojimi tovariši na pokopališče, na pokopališču prebil raje hladno vlažno noč, nego pri tem županu.